कथञ्च वर्त्तते चाद्य पिता मम स पार्थिवः । श्रोतुमिच्छामि भगवन् यदि दृष्टस्त्वया नृपः ।
॥ नारद उवाच ॥ स्थिरीभूय महाराज शृणु वृत्तं यथातथं । यथाश्रुतञ्च दृष्टञ्च मया तस्मिंस्तपोवने ।
वनवासनिवृत्तेषु भवत्सु कुरुनन्दन । कुरुक्षेत्रात् पिता तुभ्यं गङ्गाद्वारं ययौ नृप । १२०
गान्धार्य्या सहितो धीमान् बध्वा कुन्त्या समन्वितः । सञ्जयेन च सूतेन साग्निहोत्रः सयाजकः ।
आतस्थे स तपस्तीव्रं पिता तव तपोधनः । वीटां मुखे समादाय वायुभक्षोऽभवन्मुनिः ।
वने स मुनिभिः सर्व्वैः पूज्यमानो महातपाः । त्वगस्थिमात्रशेषः स षण्मासानभवन्नृपः ।
गान्धारी तु जलाहारी कुन्ती मासोपवासिनी । सञ्जयः षष्ठभक्तेन वर्त्तयामास भारत ।
अग्नींस्तु याजकास्तत्र जजुर्व्विधिवत् प्रभो । दृश्यतो दृश्यतश्चैव वने तस्मिन्नृपस्य वै । १२५
अनिकेतोऽथ राजा स बभूव वनगोचरः । ते चापि सहिते देव्यौ सञ्जयश्च तमन्वयुः ।
सञ्जयो नृपतेर्नेता समेषु विषमेषु च । गान्धार्य्याश्च पृथा राजन् चक्षुरासीदनिन्दिता ।
ततः कदाचिद्गङ्गायाः कच्छे स नृपसत्तमः । गङ्गायामाप्लुतो धीमानाश्रमाभिमुखोऽभवत् ।
अथ वायुः समुद्भूतो दावाग्निरभवन्महान् । ददाह तद्वनं सर्व्वं परिगृह्य समन्ततः ।
दह्यत्सु मृगयूथेषु द्विजिह्वेषु समन्ततः । वराहाणाञ्च यूथेषु संश्रयत्सु जलाशयान् । १३०
समाविद्धे वने तस्मिन् प्राप्ते व्यसन उत्तमे । निराहारतया राजा मन्दप्राणविचेष्टितः ।
असमर्थोऽपसरणे सुकृशे मातरौ च ते । ततः स नृपतिर्दृष्ट्वा वह्निमायान्तमन्तिकात् ।
इदमाह ततः सूतं सञ्जयं जयताम्बरं । गच्छ सञ्जय यत्राग्निर्न त्वां दहति कर्हिचित् ।
वयमत्राग्निना युक्ता गमिष्यामः परां गतिं । तमुवाच किलोद्विग्नः सञ्जयो वदतां वरः ।
राजन्मृत्युरनिष्टोऽयं भविता ते वृथाग्निना । न चोपायं प्रपश्यामि मोक्षणे जातवेदसः । १३५
यदत्रानन्तरं कार्य्यं तद्भवान् वक्तुमर्हति । इत्युक्तः सञ्जयेनेदं पुनराह स पार्थिवः ।
नैष मृत्युरनिष्टो नो निःसृतानां गृहात् स्वयं । जलमग्निस्तथा वायुरथ वाऽपि विकर्षणं ।
तापसानां प्रशस्यन्ते गच्छ सञ्जय मा चिरं । इत्युक्त्वा सञ्जयं राजा समाधाय मनस्तथा ।
प्राङ्मुखः सह गान्धार्य्या कुन्त्या चोपाविशत्तदा । सञ्जयस्तं तथा दृष्ट्वा प्रदक्षिणमथाकरोत् ।
उवाच चैनं मेधावी युङ्क्ष्वात्मानमिति प्रभो । ऋषिपुत्रो मनीषी स राजा चक्रेऽस्य तद्वचः । १४०
स निरुद्धेन्द्रियग्राममासीत् काष्ठोपमस्तदा । गान्धारी च महाभागा जननी च पृथा तव ।
दावाग्निना समायुक्ते स च राजा पिता तव । सञ्जयस्तु महामात्रस्तस्माद्दावादमुच्यत ।
गङ्गाकूले मया दृष्टस्तापसैः परिवारितः । स तानामन्त्र्य तेजस्वी निवेद्यैतच्च सर्व्वशः ।
प्रययौ सञ्जयो धीमान् हिमवन्तं महीधरं । एवं स निधनं प्राप्तः कुरुराजो महामनाः ।
गान्धारी च पृथा चैव जनन्यौ ते विशाम्पते । यदृच्छया ऽनुव्रजता मया राज्ञः कलेवरं । १४५
तयोश्च देव्योरुभयोर्म्मया दृष्टानि भारत । ततस्तपोवने तस्मिन् समाजग्मुस्तपोधनाः ।
श्रुत्वा राज्ञस्तदा निष्ठां न त्वशोचन् गतीश्च ते । तच्चाश्रौषमहं सर्व्वमेतत् पुरुषसत्तम ।